

MERGHELYNCK

Driemaandelijks tijdschrift van Familiekunde Vlaanderen in de Westhoek

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN Regio Ieper-Diksmuide

<http://www.vvf-westhoek.be/>

Jaargang 23 - nummer 1 2018 jan-febr-maart

V.U.: Herman Vandenbulcke

- **Voorzitter:** Noël Boussemaere, E-post: noel.boussemaere@skynet.be
- **Secretaris:** Joël Snick, E-post: joel.snick@telenet.be
- **Penningmeester:** Stefaan Lazoore, E-post: stefaan.lazoore1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Carina Pinket, E-post: boone.frank@telenet.be
- **Bestuurslid:** Herman Vandenbulcke, E-post: herman.vandenbulcke@skynet.be
- **Bestuurslid:** Marc Leupe, E-post: leupe.marc@skynet.be
- **Bestuurslid:** Noëlla Bouttens, E-post: noella.bouttens@telenet.be
- **Bestuurslid:** Jean – Pierre Theite, E-post: jean-pierre.theite@telenet.be
- **Bestuurslid:** Jochen Vermote, E-post: jochen.vermote@gmail.com

Activiteiten

Alle activiteiten vinden plaats in ons lokaal, **Burchtstraat 1A, 8900 Ieper**, tenzij anders vermeld.

Openingstijden:

Elke maandagvoormiddag van 09 tot 11.30 uur.

Gesloten tijdens alle schoolvakanties: de grote vakantie, kerst- en paasvakantie, herfst- en krokusvakantie en ook op officiële vrije dagen die al of niet op een maandag vallen, zoals paasmaandag, pinkstermaandag en ook op 2de kerstdag, 11 november, enz.

Verder iedere eerste zaterdag van de maand van 09:00 tot 12:00 uur.

Inhoud

Activiteitenkalender 2017 - 2018.	3
Lijkschouwing in Reninge (1748)	4
Joël Snick	4
IEPERLING Burgemeester (Lord Mayor) van King's Lynn (Oost Engeland)	5
Marc Leupe.....	5
Onkosten betreffende de wachtposten gemaakt in parochies van de Kasselrij Ieper tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog.	6
Herman Vandenbulcke.....	6
Pointynckboek Langemark 1752 – 1753 – 1754.	8
Herman Vandenbulcke.....	8
Terugblik voorbij activiteiten	13
Noëlla Bouttens / Herman Vandenbulcke	13
Verslagen van de Orde van de Chirurgen van de Casselrij van Ieper	15
Stefaan Lazoore.....	15
Interessante weetjes	19
Word lid	20

Activiteitenkalender 2017 - 2018.

Open Bib: er is gelegenheid om opzoekingen te doen in ons lokaal, telkens de eerste zaterdag van de maand, van 09:00 tot 12.00 uur en dit op volgende data: 6 januari / 3 februari / 3 maart / 7 april / 5 mei / 2 juni / 1 september / 6 oktober / 3 november / 1 december

Deze data zijn ook weer te vinden op onze website: www.vvf-westhoek.be

Ook op elke maandagvoormiddag (buiten de schoolvakanties) is er gelegenheid om opzoekingen te doen tussen 09 uur en 11 uur 30.

Cursus Oud Schrift.

Ook dit jaar organiseren we een cursus Oud schrift. Ook ditmaal opteren we ervoor om op te splitsen in 2 afzonderlijke groepen, een groep beginners en een groep gevorderden.

Er is mogelijkheid om eigen teksten mee te brengen en deze te laten transcriberen door de lesgevers. Wel wordt er gevraagd om deze teksten op voorhand te bezorgen aan de lesgevers, zodat zij ook voldoende tijd hebben om deze teksten voor te bereiden.

Beginners

Donderdag 22 maart 2018 : Joël Snick

Donderdag 26 april 2018: Joël Snick

Donderdag 17 mei: Noël Boussemaere

Donderdag 31 mei 2018: Noël Boussemaere

Gevorderden

Donderdag 22 maart 2018 : Stefaan Lazoore

Donderdag 26 april 2018: Stefaan Lazoore

Donderdag 17 mei: Stefaan Lazoore

Donderdag 31 mei 2018: Stefaan Lazoore

Aanvang: 19 uur 30

Einde: 22 uur

Prijs: Leden FV: 20 €
Niet-leden FV: 25 €

Plaats: Het Perron
Fochlaan n° 1
8900 IEPER

16 juni 2018: bezoek archief de Bethune.

Op donderdag 16 november 2017 kwam de heer Werner Peene ons vertellen wat er allemaal terug te vinden is in het archief De Bethune (zie ook Merghelynck jaargang 22 / n° 4 / 2017 / okt-nov-dec). Naar aanleiding van deze lezing plannen wij een bezoek aan dit interessante archief op 16 juni. Verdere info volgt.

Voor meer informatie verwijst ik graag naar www.stichtingdebethune.be/

30 september 2018: 50 jaar Familiekunde Vlaanderen regio Ieper – Diksmuide.

Op 30 sept. 2018 vieren we 50 jaar Familiekunde Vlaanderen regio Ieper – Diksmuide. Ter dezer gelegenheid overhandigen we een kwartierstaat aan burgemeester Jan Durnez, eerste schepen Jef Verschoore en O.C.M.W. voorzitter Marieke Cloet. Verdere info volgt nog.

Lijkschouwing in Reninge (1748)

Joël Snick

In het gemeentearchief van Reninge is meer dan 30 maal sprake van een lijkschouwing. Meestal wordt enkel melding gemaakt van de vergoeding die de lijkschouwer ontvangt voor het gepresteerde werk; in zeldzame gevallen wordt uit het rapport, dat hij van de lijkschouwing heeft gemaakt, geciteerd. In onderstaande tekst¹ is een 10-jarige jongen onder een boom terechtgekomen. De lijkschouwer beschrijft in detail welke hoofdwonden de oorzaak zijn van het overlijden. Uiteraard wordt er aandacht besteed aan de vergoeding die elk van de notabelen ontvangt.

Wort alhier ghebracht omme te betaelen bailliu, burghmeester, schepenen, greffier, amman, officier ende chirurgien over hun honoraire in het schauwen het doot lichaem van Ferdinandus, oudt ontrent de thien jaeren, den soone van Pieter Bouckenoghe ghewonnen bij .....² woonende binnen dese prochie verre zuijt vande kercke, t'welcke ingevolghet het rapport van *Sieur* Judocus Schotteij meestere chirurgien was bevonden twee groote drie houckighe solutien in het sinsiput (sinciput = voorhoofd) ofte voorhoofd sigh extenderende tot het sop (=top) des hoofts met ontblootynghe van het cranium (=de schedel), voorts bevonden een triangulare fractie in het os frontis (=vooraanzicht van de schedel, met het voorhoofdsbeen) met impressie (=indrukking) dat het gansche cranium is gediscarueert geweest ende ontbloot van sijn pericranium (de uitwendige hersenschedelhud)...

En zo gaat de beschrijving, die bol staat met doktersterminologie, verder. Of wat dacht je van het os parietale, de sutura sagittalis, de lambdoidea, het os occipitale, de dura mater, enz. ...

... de geheele substantie der hersenen met geronnen bloed beset, t'welk d'oorsaek is geweest vande doot van 't voorseyde kyndt, gecauseert, volgens het te kennen geven, door het omvallen van een boom, dies alle de andere leden van het lichaem waeren bevonden ongehindert. De selve schauwynghe gebeurt den eersten februarij seventhien hondert achtenveertigh, bedragende over het dobbel recht ter cause van de operatie dieder heeft moeten gebeuren aen 't hooft van t'voorseyde kyndt, ter somme van iiij^{xj} pond paris

In de marge wordt dit bedrag verder gespecificeerd:

Den heer bailliu: dobbel recht ter cause van de operatie	20:0:0
Aen schepenen, idem	20:0:0
Greffier, idem	20:0:0
Amman, idem	6:0:0
Officier, idem	3:0:0
Chirurgien	<u>12:0:0</u>
T'samen	81:0:0

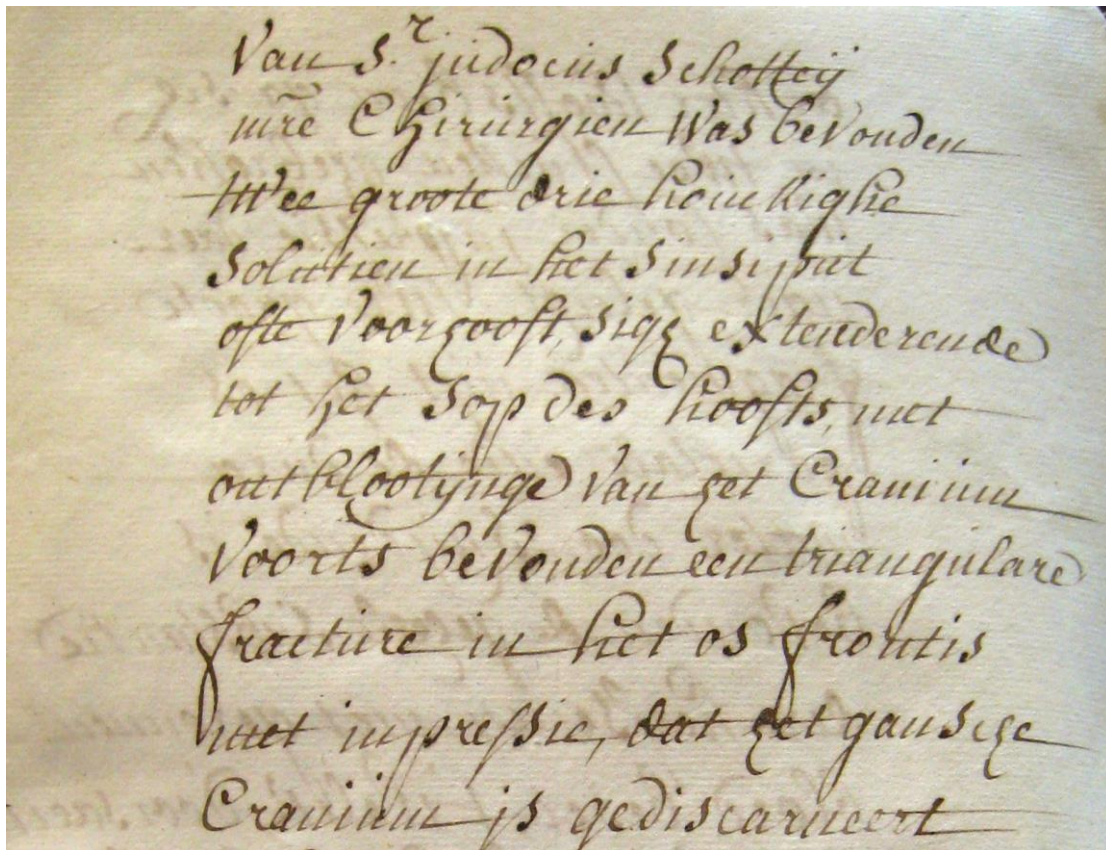
Wat opvalt is dat de 'chirurgien' wel de autopsie mag verrichten en het rapport opmaken. Als het op de vergoeding aankomt zijn er echter anderen die met de meeste centen gaan lopen.

---

¹ Rijksarchief Brugge, Gemeentearchief Reninge nr. 79

² Naam niet ingevuld. Volgens de parochieregisters is zij Isabella Clara Clarysse, met Pieter Bouckenoghe getrouwd in 1734.

Ook valt op dat deze 'meester-chirurgien' enige kennis heeft van de medische terminologie, wat niet vanzelfsprekend is voor een plattelandsheelmeeester, die dikwijls als niet meer dan een 'veredelde barbier' wordt voorgesteld.

Fragment uit de lijkschouwing. (Voor de transcriptie: zie bovenstaande tekst).

IEPERLING Burgemeester (Lord Mayor) van King's Lynn (Oost Engeland)

Marc Leupe

"The Dutch Language in Britain (1550-1702) A Social Study of the use of Dutch in Early Modern Britain" by Christopher Joly"

(De Nederlandse taal in Groot-Brittannië (1550-1702) Een maatschappelijke studie over het Nederlands in het vroege moderne Groot-Brittannië (1550-1702) door Christopher Joly

Op bladzijde 33 van deze studie staat er vermeld: Another Norfolk town to which Dutch People migrated was King's Lynn. The Lord Mayer THOMAS BONNEEL was originally from Ieper and promoted the establishment of a colony in Lynn.

Of in het Nederlands: *Een andere stad waar mensen van de Lage Landen naartoe trokken was King's Lynn. De burgemeester Thomas Bonneel was oorspronkelijk van Ieper en hij promoveerde de vestiging*

van een kolonie in Lynn. Het stadje Lynn ligt aan zee in de buurt van Norwich waar er in de 16de eeuw een grote toevloed van Vlamingen plaats vond. De voetbalploeg uit Norwich (1er League) wordt weleens “de Canaries” genoemd (verwijzing naar Vlamingen die hun kanarie naar deze streek meenamen).

Tijdens de Reformatie vluchtten vele mensen vanuit de Westhoek naar vooral Sandwich, Norwich, Colchester (Dutch Quater), Maidstone ... maar ook in dorpen rondom deze steden.

Onkosten betreffende de wachtposten gemaakt in parochies van de Kasselrij Ieper tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog.

Herman Vandenbulcke

Ten gevolge van de Oostenrijkse Successieoorlog, die duurde van 1740 tot 1748, werd Vlaanderen nog maar eens onder de voet gelopen door de Franse soldaten.

In 1740 volgde Maria Theresia haar vader op als keizerin, een erfopvolging die door de Koning van Pruisen betwist werd. Het conflict groeide al vlug uit tot een Europese oorlog, waarin de Zuidelijke Nederlanden, door Maria Theresia geregeerd, vooral door Frankrijk bedreigd werden.

In juni 1744 vielen de troepen van de Franse koning Louis XV ons land binnen en veroverden moeiteloos het zuiden van West – Vlaanderen. De oorlog eindigt tenslotte op 18 oktober 1748 met de Vrede van Aken, waarbij Maria Theresia erkend wordt als de wettige vorstin van de Oostenrijkse Nederlanden en in januari 1749 ontruimen de Fransen de bezette gebieden.

In het stadsarchief Ieper is er een katern³ terug te vinden met de opgaven van de onkosten gemaakt in de parochies⁴ van de kasselrij betreffende de wachtposten gesteld door de Fransen voor de huizen, molens, vruchten op de velden ... Voor sommige parochies is er enkel opgave van de globale kosten, voor andere parochies zijn er enkele inwoners vermeld.

Dergelijke bron reflecteert onbewust ook welke druk de mensen ondergingen tijdens de oorlogs – en bezettingstijd.

Passchendaele

Hooftman ende pointers der prochie van Passchendaele om te voldoen aen d’ordonnantie van mijn heeren Bailliu ende schepenen der zaele ende casselrije van Ipre, declareren dat van weghe de voornomde prochie betaelt is gheweest aen den secretaris van den Marichal Compte De Sax over de blancs⁵ van de verleende sauvegarde⁶ voor de selve prochie, de *somme* van daer in begrepen de journeen van de sauvegarde inleg gelt **717 : 0 : 0** ponden parisis.

---

³ Kasselrij Ieper / KASO5 / n° 528

⁴ Het betreft de parochies Boezinge, Langemark, Bikschote, Brielen, Sint – Jan, Sint – Jacob, Westrozebeke, Zonnebeke, Beselare, Zandvoorde, Houthem, Neerwaasten, Hollebeke, Passendale, Krommenelst, Oekene, Zillebeke, Wijtschate, Mesen, Dikkebus, La Mote, Moorslede, Hooglede, Staden, Gits en Ledegem.

⁵ Zilveren munt. Een livre was oorspronkelijk aan een pond zilver, vandaar livre=pond. Onderverdelingen: 1/20 pond is een sou of schelling en 1/12 schelling is een denier. (bron: Wikipedia)

⁶ Detachement van soldaten of enkele schildwacht, door een (inz. militaire) autoriteit bij een plaats, huis, gebouw of persoon gezet om deze te bewaken of deze te waarborgen tegen geweld of overlast van de eigen troepen. Hier betekent dit dat betaald is aan Conte de Sax door het bestuur van Passendale voor de bescherming van hun inwoners tegen de soldaten van Sax.

Jacobus VANDERMEERSCH inwoonder van t'selve Passchendaele heeft ten oncoste geweest, soo veele hij betaelt heeft aende secretaris Duc de NOIAILLES, ten advenante⁷ van drye croonstucken daeghs die aldaer heeft verbleven den tijdt van 27 daeghen, comt met acht croonstucken gegeven over den blancs *t'saemen*: **89 croonstucken**.

Item Jooris LESAGE ter causen alsvooren: **89 croonstucken**.

Item Joannes VANDERMEERSCH ter causen ut supra: **89 croonstucken**

Jacobus VANDEPUTTE ende Pieter ALLEGAERT, molenaers, hebben moeten betalen aen den secretaris vande marichal DE BERRY over hunne blancs ende sauvegarde: **184 livres**

Idem Clement DE DECKER ende Roger DECAPMAKER aende secretarissen vande voormelden heer ende den gonnen vanden Duc de Penthievre: **146 livres**

Guillaume BLANCKAERT heeft moeten betaelen aenden secretaris vanden Duc de NOIAILLES over de blancs ende desselfs sauvegarde: **89 croonstucken**

Joannes VERHELST heeft moeten betaelen aenden secretaris vanden marichal DE SAX over de blancs ende sauvegarde: **20 croonstucken**

Guillaume VAN SUYT ter causen ut supra: **20 croonstucken**

Aldus ghedeclareert bij de personen hiervooren ghenarreert ende overghevende bij mij onderschreven greffier der voornomde prochie van Passchendaele toorconde J. BOUTEN

Dickebusch

Declaratie van 'tgonne de prochie van Dickebusch ende d' ingesetenen der selve hebben betaelt ten jaere 1744 gedeurende 't beleg van Ipre over de verleende sauveguarden tot conservatie⁸ van hunlyeden prochie, huysen, vrugten ... in ponden parisís leeg gelt.

Alvooren de regierders⁹ der prochie van Dickebusch hebben betaelt aen monsieur DESFONTAINE eene vande secretarissen vanden heer marechal DE NOYALLES generael van het fransch leger doende 't beleg van Ipre over eenentwyntigh daegen gehadt te hebben eene sauvegarde te peerde soo blyckt bij de prochie *rekeninghe* vanden jaere 1743 de somme van: **460 : 8 : 0**

Heeft nog betaelt aen Jan Franchois VAN EECKE over 21 daegen onderhoud van de sauvegarde met syn peert blyckens de selve *rekeninghe*: **42 : 0 : 0**

Jan DEHEM, molenaere op de selve prochie heeft betaelt volgens sijn schrijfteluk te kennnen geven over eene sauvegarde te peerde sonder te begripen de norriteure ene montcost tot een hondert vijfthien fransche livres maeckende bij reductie in ponden deser :**125 : 4 : 0**

Pieter VAN HEE oock molenaere op dese prochie, heeft moeten betaelen ter causen als boven tot hondert sesentwyntigh fransche livres maeckende bij reductie

137 : 4 : 0
764 : 16 : 6

---

⁷ in overeenstemming, in evenredigheid.

⁸ Bescherming, beveiliging tegen concreet materieel of fysiek geweld. Bescherming tegen oorlogsgeweld.

⁹ Hij die regeert, die met overheidsgezag bekleed is. Met betr. tot bestuurders van lagere publiekrechtelijke gemeenschappen, inz. steden, dorpen

Pieter Joannes DUFLOO, lantsman heeft declareert betaelt te hebben over eene sauvegarde te peerde 4 daegen ende eene te voet derthien daegen de somme van achtendertigh ponden parisis ryssels promisse gelt, sonder te rekenen eenighe norriture maectt in ponden deser **25 : 17 : 2**
Franchois BOIDIN heeft gedeclareert betaelt te hebben gelycke somme: **25 : 17 : 2**
Jan Franchois VAN EECKE heeft betaelt over een sauvegarde te voet den tydt van derthien daegen sonder prejuditie vande norriture in fransch gelt sesentwyntigh ponden parisis is: **17 : 16 : 18**

T' saement dese betaelyngen: **834 : 7 : 9**

Aldus dese declaratie overgegeven aen den heere pensionaris DELEPOUVE volgens doorders van myn heeren van 't collegie der zaele ende casselrie van Ipre desen 27 ougst 1749.

Pointynckboek Langemark 1752 – 1753 – 1754.¹⁰

Herman Vandenbulcke

Belastingen betalen zijn van alle tijden. Ook in vroegere tijden kenden we verscheidene belastingssystemen. Een voorbeeld van zo'n belastingssysteem is de "pointinghe" of "zettinghe". Een pointing is een belasting die een persoon betaalt per jaar aan belasting op zijn grondgebruik. Zij werd opgehaald door lokale ambtenaren, de zogenaamde pointers of zettters. De pointers berekenden de verdeling der belastingen en beslechtten de geschillen die eruit voortvloeiden. De hoogbaljuw hield toezicht. In het stadsarchief Ieper zijn verscheidene pointinckboeken betreffende verschillende parochies en jaren terug te vinden.

Hieronder een uittreksel van de pointingboeken van Langemark van de jaren 1752 / 1753 en 1754 met de opgave van wat de inwoners nog schuldig waren aan de ontvanger Cosmas – Damiaan Acquet

Vuyttreck van t'gonne de naerschreven persoonen schuldigh sijn aen Cosimus Damianus ACQUET gewesen ontfanger der prochie van Langemarcq van de jaeren 1752 – 1753 ende 1754 over pointinghe, neirynghe als andere lasten alles in conformiteyte t'order van mijn edel heeren bailliu ende schepenen der zaele ende casselrije van Ipre par camerbrief van daten 29sten mey 1756 onderteekend F.J. FLORISONE, soo hier naer ampelder in ponden schelen penen parisis is volgende:

Pointynck 1752

Alvooren Albert NORRY is schuldigh over pointinghe van den selve jaere	6 : 16 : 0
Kynderen Albert BOSSAERT	19 : 12 : 4
Joannes Albert KEIGNAERT	9 : 9 : 0
Albert CLOET	0 : 9 : 0
De Capelle van S ^{te} Jans ter Vonte	1 : 2 : 8
Den disch van Sonnebeke	1 : 2 : 8
François STUBBE	0 : 13 : 1

¹⁰ Stadsarchief Ieper / KAS05 / n° 1815

<i>Sieur</i> Guillaume VANDER GHINST	8 : 19 : 11
D'Hoirs d' heer Jacques LIEBAERT	2 : 18 : 0 ^{1/2}
Joannes Verborgh in restat	1 : 2 : 9
Joannes DE WILDE	0 : 2 : 0
<i>Pieter</i> DESIMPEL Staeden	2 : 1 : 5
<i>Pieter</i> LOUAGIE	1 : 14 : 0

Busschebedryvers

d' Hoirs J. F.G. KEIGNAERT	26 : 10 : 5
De weesen d' Heer <i>Guilielmus</i> DEBUUS	8 : 15 : 3
Heer ende Meestere Jacobus WILLEMS	9 : 7 : 8
Jouffrouwe WILLIEMETS	6 : 3 : 7
<i>Sieur</i> BASELEZ tot IPRE	4 : 9 : 4
Den disch van Boesynhe	4 : 18 : 4
<i>Sieur</i> Adriaen IWEINS	4 : 9 : 4
Den abt van Sonnebeke	1 : 2 : 4
Heer ende Meestere Marcus DECODT	11 : 7 : 10
De weese <i>Pieter</i> Ignaes VAN EECKE	5 : 14 : 3 ^{1/2}
<i>Sieur</i> BOLLENEZ	3 : 0 : 4
Jouffrouwe Anna Mary DE COENE	11 : 1 : 1 ^{1/2}
Jouffrouwe Isabelle Clara DE COENE	11 : 9 : 2
Joncker Charles VAN LILLE	7 : 5 : 2
<i>Sieur</i> GRISON tot Veurne	3 : 1 : 11
d' Hoirs Maerten PAULYN	1 : 7 : 1
O.L.V. inde Kercke van Langemarcq	0 : 19 : 5
<i>Sieur</i> Laurens VOLBOUT	9 : 17 : 10
d' Heer Joos VANDER BEKE	24 : 5 : 8
d' Heer Andries COLENBEUN	7 : 15 : 8
Joncker Philype DUMON	21 : 1 : 8
<i>Sieur</i> Marcus GOMMERS	14 : 1 : 7 ^{1/2}
Kynderen Pieter HUYGHE	1 : 2 : 4
Jacobus HAMERS	7 : 4 : 5
<i>Sieur</i> Pieter Albert FERVAEKE	2 : 1 : 6
Heer ende Meestere Jacobus GEERARDYN	2 : 10 : 3
d' Heer ende Meestere Jacques Laurens DEGELCKE	14 : 7 : 8
Den selven DEGHELCKE met consoorten	3 : 19 : 6
<i>Pieter</i> VAN HEULE	1 : 9 : 5
Den Heer canonync Lowys Franchois VALLAEYS	3 : 7 : 0
Jouffrouwe Catharyne FERVAEKE	3 : 7 : 0
De weesen Jacob DE DEURWAERDERE	8 : 4 : 3
d' Heer Jan <i>Baptiste</i> DE MEESEMAECKER	4 : 18 : 3
Rycke Claeren Urbanisten t' Ipre	17 : 14 : 0

Kynderen Joseph CARDINAEL	0 : 19 : 5
Den heer priester HYNDERICK t'Ippe	14 : 16 : 2

Pacht vague¹¹ landen

Winnocus PANNECOUCKE	4 : 10 : 8
----------------------	------------

Negocianten¹²

François STUBBE	5 : 0 : 0
-----------------	-----------

Thiende Lasten

Pieter DOOM	5 : 13 : 0
-------------	------------

Pointynck 1753

<i>Vidua</i> Albert ADAM	1 : 1 : 11
Kynderen Albert BOSSAERT	19 : 12 : 4
Joannes HUYGHEBAERT Meesepoorte	4 : 10 : 8
<i>Sieur</i> Claude BAYART	35 : 10 : 7
François BAYAVA	1 : 14 : 0
<i>Pieter</i> François DE SIMPEL Staeden	2 : 1 : 5
<i>Vidua</i> Phylippe PECCEU	10 : 12 : 6 ¹ / ₂
Albert CLOET	0 : 9 : 0 ¹ / ₂
Capelle S ^e Jans ter Vonte	1 : 2 : 8
<i>Vidua</i> Michiel CAESTECKER	4 : 1 : 4
Den disch van Sonnebeke	1 : 2 : 8
Franchois Ignaes DURNEZ	8 : 17 : 2
Joannes DEWILDE	0 : 2 : 0 ¹ / ₂
Joannes DE LEU in reste	0 : 11 : 11 ¹ / ₂
Jooris DE LEU	5 : 12 : 0 ¹ / ₂
<i>Vidua</i> Pieter DE JONGHE	53 : 16 : 0 ¹ / ₂
Nicolais ERBAUT	20 : 13 : 8
<i>Joncker</i> Albert KEIGNAERT	9 : 9 : 0
Germain LEMAHIEU	0 : 11 : 0 ¹ / ₂
<i>Vidua</i> Jacob LIEBAERT <i>filius</i> Paulus	5 : 18 : 0
d' Hoirs d' heer Jacques LIEBAERT	2 : 18 : 0 ¹ / ₂
Pieter LOUAGIE	1 : 14 : 0
Benedictus VANDEWOESTYNE	2 : 14 : 0
Joannes MANTEL	44 : 10 : 8 ¹ / ₂
Jacob MAHIEU	10 : 6 : 6 ¹ / ₂

---

¹¹ Vage land: onbebouwde grond, onbebouwde akker.

¹² Handelaars

<i>Pieter</i> MORENT junior	10 : 14 : 1 ¹ / ₂
<i>Pieter</i> ONRAET	0 : 14 : 6 ¹ / ₂
Winnocus PANNECOUCKE	11 : 4 : 9
François STUBBE	0 : 11 : 1
Jan SAMYN <i>filius</i> Balthazar	1 : 2 : 8 ¹ / ₂
Michiel SOETAERT	3 : 7 : 6
Joseph TITILLION	21 : 8 : 0
<i>Vidua Pieter</i> TITILLION	1 : 2 : 8
Jan VERBORGH	1 : 16 : 3 ¹ / ₅
Jacobus VIAINE	77 : 3 : 8
d' Hoirs Carel VAN DAMME	1 : 3 : 0
Germain LE MAHIEU	1 : 16 : 3 ⁴ / ₅
Joannes VAN HOVE	6 : 13 : 6
Joseph VAN HEULE	1 : 16 : 7 ¹ / ₂
<i>Vidua Pieter</i> VERCRUYSSSE	0 : 15 : 6
<i>Pieter Franchois</i> VERBEKE	64 : 1 : 2

Busschebedryvers

Den abt van Sonnebeke	1 : 2 : 4
<i>Sieur</i> BASELEZ tot Ipre	4 : 9 : 4
<i>Sieur</i> BOLLENEZ	3 : 0 : 4
d' Heer Andries COLENBAIN	7 : 15 : 8
Jouffrouwe Isabelle Clara COENE	11 : 9 : 2
Kynderen Joseph CARDINAEEL	0 : 19 : 5
Ryckeclaeren t' Ipre	17 : 14 : 0
Jouffrouwe Anna Mary DECOENE	11 : 1 : 1 ¹ / ₂
De weese d' heer <i>Guillielmus</i> DEBUUS	8 : 15 : 3
d' heer ende <i>meestere</i> Jacques Laurens DEGELCKE	14 : 7 : 8
Den selven met consoorten	3 : 19 : 6
De weese Jacob DE DEURWAERDER	8 : 4 : 3
Joseph DE DEURWAERDER	3 : 9 : 0
d' heer Jan <i>Baptiste</i> DEMEESSEMAECKER	4 : 18 : 3
Den heer canonyck DALLAYS	3 : 7 : 0
Heer ende <i>meestere</i> Marcus DECODT	11 : 7 : 10
<i>Joannes Philippus</i> DUMON	21 : 1 : 8
Den disch van Boesynghe	4 : 18 : 4
Jouffrouwe Catharyne FERVAECKE	3 : 7 : 0
<i>Sieur</i> Pieter Albert FERVAECKE	2 : 1 : 6
Heer ende <i>meestere</i> Jacobus GEERARDYN	2 : 10 : 3
<i>Sieur</i> Marcus GOMMERS	14 : 1 : 7 ¹ / ₂
<i>Sieur</i> GRYSOEN tot Veuren	3 : 1 : 11
Jacobus HAMERS	7 : 4 : 3
Kynderen <i>Pieter</i> HUYGHE	1 : 2 : 4

Den heer <i>prebyter</i> HYNDERICK t' Ipre	14 : 16 : 2
<i>Sieur</i> Adriaen IWEINS	4 : 9 : 4
d' Hoirs Ignaes <i>Ignaes</i> F.G. KEIGNAERT	26 : 10 : 5
d' Hoirs Maerten PAUWELYN	1 : 7 : 1
<i>Joncker</i> Charles VAN LILLE	7 : 5 : 2
d' Heer Joos VANDERBEKE	24 : 5 : 6
<i>Sieur</i> Laurens VOLBOUT	9 : 17 : 10
De weese Ignaes VAN EECKE	5 : 10 : 3 ^{1/2}
<i>Pieter</i> VAN HEULE	1 : 9 : 5
O.L.V. inde <i>kercke</i> van Langemarcq	90 : 19 : 5
Heer ende <i>meestere</i> Jacobus WILLEMS	9 : 7 : 8
<i>Jouffrouwe</i> WILLIEMETS	<u>6 : 3 : 7</u>
	121 : 2 : 5 ^{1/2}

Pacht vague landen

Claude BAYART	2 : 12 : 0
Winnocus PANNECOUCKE	4 : 10 : 8

Pacht gieldelands

Alexander LOUAGIE	2 : 8 : 0
Ignaes DE KIEN	1 : 0 : 0

Negocianten

Ferdinande VERSCHAEVE	7 : 9 : 6
<i>Franchois</i> STUBBE	5 : 0 : 0
<i>Franchois</i> AMELOOT	1 : 0 : 0
Joannes VAN HOVE	1 : 0 : 0

Thiende lasten

<i>Pieter</i> Jacobus WEUTEN	2 : 3 : 0
<i>Pieter</i> DOOM	<u>15 : 18 : 0</u>
	43 : 1 : 2

Word vervolgd.

Terugblik voorbije activiteiten

Noëlla Bouttens / Herman Vandenbulcke

Terugkomdag

Op 13 december 2017 hadden we een terugkomdag voor de cursisten oud schrift. De voorbije lessenreeks werd geëvalueerd en tevens was er gelegenheid tot het stellen van vragen en had men de gelegenheid om kennis te maken wat er allemaal te vinden is in ons archief.

Algemene ledenvergadering Familiekunde Vlaanderen regio Ieper-Diksmuide.

Op donderdag 22 februari 2018 ging onze algemene ledenvergadering door in het OC Vlamertinge. Na de verwelkoming door onze voorzitter Noël Boussemaere wist Stefaan Lazooore ons te boeien met zijn lezing: "Het OCMW in kaart", waarbij hij aan de hand van vroegere kaarten en recent beeldmateriaal hoeven kon situeren. Na voorlezing van het financieel verslag door penningmeester Stefaan Lazooore en het verslag van de activiteiten van het afgelopen jaar 2017 en een vooruitblik naar de activiteiten voor het komende jaar 2018 door onze secretaris Joël Snick werd de algemene ledenvergadering afgesloten met een kleine nieuwjaarsreceptie.

Verlagen van de Orde van de Chirurrijns van de Casselrij van Ieper¹³

Stefaan Lazooore

29-07-1694

Er werd besloten dat bij het overlijden van één van hun collega's de volgende zaken werden uitgevoerd:

* de twee jongste chirurrijns dragen de kaarsen tijdens de processie.

---

¹³ KAI eerste reeks n° 5089

IEPER-STAD CHIRURGIENS

Resolutieboek + afschrift uit 1869 + bijgaand stuk van de Ieperse geneesheren.
1693-1795 (T19/5089)

* bij de begrafenis moeten alle leden van de Orde aanwezig zijn en zij moeten een konvooi vormen tot aan het mortuarium.

* Men zal twee wassen kaarsen van een halve pond aan beide zijden van het altaar plaatsen met het kenteken van de Orde.

* De opstelling gebeurt volgens hun kwaliteiten [=volgens hun functie] en zij moeten hun mantel dragen.

- 04-07-1726 Neigre Anthone wordt aangesteld als meesterknecht voor het openen van de winkel voor de weduwe van Ghillem Hamilton.
- 07-10-1739 Het Corpus heeft besloten de vroedvrouwen te admitteren [=toelaten] als vrije vroedvrouwen en een verplichte betaling van 6 guldens: 4 guldens voor het Corpus en 2 guldens voor jury dokter.
- 07-10-1739 Meester Chirurgijn Anthone De Souttere heeft toestemming gekregen van het Corpus om al de personen te examineren.
- 27-03-1744 Jan Baptiste Monteyne werd aangesteld als schouwmeester
Zijn functie begint vanaf 1 juni 1744 tot 1 juni 1746. De helft van de inkomsten van de schouwingen zijn voor het Corpus. De onkosten van verplaatsing zijn voor Monteyne maar hij mag de eerste inning houden als compensatie.
- 28-05-1748 Anthoine Desouter werd aangesteld als schouwmeester op 1 juni 1748 met de helft v/d inkomsten voor het Corpus.
Wegens schulden van 17 gulden en 6 stuivers zal hij al de inkomsten v/d schouwingen moet afgeven aan de ontvanger tot vereffening van zijn schulden.
- 24-09-1750 Joannes Monteyne werd aangesteld als schouwmeester op 27 september 1750 onder de volgende condities:
* de helft van zijn inkomsten zijn voor Monteyne, de rest voor het Corpus.
* drinkpenning moeten geven van 3 guldens aan de ontvanger voor zijn confreres [=confraters] als vertier op St-Cosmasdag .
* de eerste schouwinge in de stad als buiten de stad is ten laste van Monteyne.
* Als de schouwinge buiten de stad langer duurt dan een 1 uur 30, dan mag hij een paard huren. De kosten zijn helft om helft .
- 07-06-1754 Bij meerdere visites bij particulieren van Corpus zonder toestemming voor schouwing zijn de inkomsten helft om helft.
- 16-05-1754 Joannes Baptiste Montaine werd aangesteld als schouwmeester vanaf 1 juni 1754 tot mei 1757 volgens de gekende condities.
- 02-08-1755 Dagvaarding. Joannes Miesau werd gearresteerd op vraag van het Corpus wegens zich uit te geven als chirurgijn te Langemark maar was verdwenen. In september kwam hij terug.
- 20-05-1757 Jan Baptiste Monteyne word aangesteld als schouwmeester vanaf 1 juni 1757 tot mei 1760 volgens de condities
- 17-08-1761 Vandelanoot Michiel, meester schouwmeester voor een termijn van drie jaar mits betaling van 4 frank kronen aan de klerk Gouverneur.
- 13-08-1764 Joannes Vandamme werd aangesteld als schouwmeester vanaf 18 augustus 1764 tot 18 augustus 1767 volgens de condities. Geen inbreng van onkosten maar hij moet zijn confraters een fles wijn geven.

- 10-05-1766 Sancties tegen wanbetalers van de orde.
- 10-08-1767 Geen verdere verpachting als schouwmeester voor justitie maar volgens een beurtrol.
- 30-11-1768 Schouwmeesterschap wordt verder gezet volgens de vergadering van 10-08-1767.
- 23-02-1769 Er werden drie advocaten aangesteld om drie vroedvrouwen te consulteren: vrouw van Seurmek Karel-wed. van Vileyn Carel-vrouw van Donck Pieter
- 02-05-1769 Raflet Joanes fs. Joannes, geboren te Ieper en wonende op St-Pieters, werd na het examineren goed bevonden als chirurgijn mits verder onderricht van een andere meester zonder dat de patiënten daarvan op de hoogte te stellen.
- 20-09-1770 Van Acker Joannes Baptiste werd aangesteld als schouwmeester voor 3 jaar voor de prijs van 17 gulden Brabants courant per jaar. Moet daarop 5 bottels wijn leveren voor zijn confraters.
- 30-12-1775 Moyon Eugenius Franciscus, boodschapper van de orde, vraagt om de eed af te leggen, wat ook gebeurde.
- 22-09-1773 Van Acker Joannes Baptiste aangesteld als schouwmeester voor een termijn van drie jaar vanaf 20-09-1773 tot 22-09-1776
- 20-01-1777 Klacht van de chirurgijns tegen personen die de kwaliteit niet hebben om als chirurgijn te werken.
- 23-09-1779 Van Acker Jan Baptiste werd aangesteld als schouwmeester van schauwingen-visitaties in de gevangenissen, geestelijke hoven en assistentie bij de pijnbank
- 05-02-1782 Middendorp Joseph heeft eed afgelegd als knaap van het College.
- 26-09-1782 Van Acker Jan Baptiste werd aangesteld als schouwmeester voor 14 guldens Brabant courant + 8 bottels wijn voor de confraters, voor een termijn van drie jaar vanaf 26-09-1782 tot 26-09-1785
- 23-09-1785 Idem als boven voor 15 guldens vanaf 27-09-1785 tot 27-09-1788
- 16-03-1787 Overhandiging van 77 guldens 9 stuivers aan confrater Sanctorium, actuelen gouverneur die deze som gaat verdelen onder de confraters.
- 25-09-1788 Manderlier Emanuel werd aangesteld als schouwmeester voor een termijn van drie 3 j. vanaf 27-09-1788 tot 27-09-1791 voor de som van 20 guldens + tien flessen wijn iedere feestdag van de Orde.
- 27-09-1791 Terug geen overeenkomst verkregen tussen de Magistraat van de zaal en de Casselrij van Ieper en College van Medicijn en chirurgie over de prijs van verpachting als schouwmeester. De onkosten van visites buiten de stad met paard en kar en overnachting zijn ten laste van de schouwmeester. Zijn honorarium moet hij overhandigen aan de gouverneur en kennis geven wanneer zijn taak volbracht is.
- 24-09-1792 Beesar Joseph werd aangesteld als schouwmeester vanaf 27-09-1792 tot 26-09-1775 voor de som van 25 guldens + tien flessen wijn iedere feestdag van de Orde.
- 27-09-1795 Pyssonier Franciscus werd aangesteld als schouwmeester vanaf 27-09-1795 tot 27-09-1798 voor de som van 18 guldens + 8 flessen wijn van 3 gulden voor recreatie.

De financiën van het Corps van de Geneesheren en Chirurgen in de Casselrij van Ieper

De financiële bijdragen werden betaald bij iedere nieuwe aanstelling van een chirurgijn aan het Corps. In het begin van de jaren 1730 bedroeg de bijdrage van een chirurgijn 12 guldens vijf stuivers en voor een vroedvrouw of vroedmeester vier guldens en vanaf 1774 16 guldens. De bijdrage werden steeds betaald op de feestdag van St-Cosmas en St-Damianus

De aangestelde schouwmeesters betaalden de helft van hun visites.

De jaarlijkse bijdragen werden steeds verdeeld onder de leden van het Corps der chirurgijns.

De schouwmeester

De schouwmeester werd aangesteld tijdens de vergadering van het Corps der Geneesheren en Chirurgen.

Hun opdracht bestond uit visites bij justitie, folteringen, geestelijke hoven en gevangenen binnen of buiten de stad. Schouwingen buiten de stad gebeurden met paarden die zij huurden op eigen kosten.

De huur van een paard kostte in 1746 21 stuivers.

Een schouwing kostte ongeveer 2 guldens 8 stuivers waarvan helft moest betaald worden aan het Corps.

Enkele voorbeelden uit de rekeningen:

29-01-1756	schauwing van een vondeling: 1 gulden 4 stuivers
26-05-1756	schauwing van een tegeldekkerdiender: 1 gulden 4 stuivers
08-12-1756	schauwing van een verdronken comijs: 1 gulden 4 stuivers

De feestdag van de geneesheren

St-Cosmas en St-Damianus waren heiligen, reeds vereerd vanaf ca. 400. Mogelijk Syrische slachtoffers van de christenvervolging van Diocletianus (keizer 284-305). Volgens de traditie tweelingbroers, die de geneeskunde uitoefenden zonder betaling te vragen.

Patroonheiligen van artsen, apothekers en medische faculteiten en van de stad Florence. Feestdag in de R.-K. Kerk op 26 september. (Bron : encyclopedie Spectrum)

cote D

Het staat geschreven dat de vrije chirurgijns in de stad Ieper in onheuglijke tijden steeds hun statuten, kuren, ordonnanties en privileges tot het jaar 1693 goed hebben uitgeoefend.

Eerste College van de vrije Chirurgen in het jaar 1693

- Beaugrand Francois , eerste chirurgijn, jurie
- de Wicke Albert , Lieutenant
- Desoutter Anthoine , provoost
- De Wulf Francois, provoost
- Vandermeersch Jan, ancien heer en meester
- Bargaxo Phlype, Advocaat en raadgever van het College.

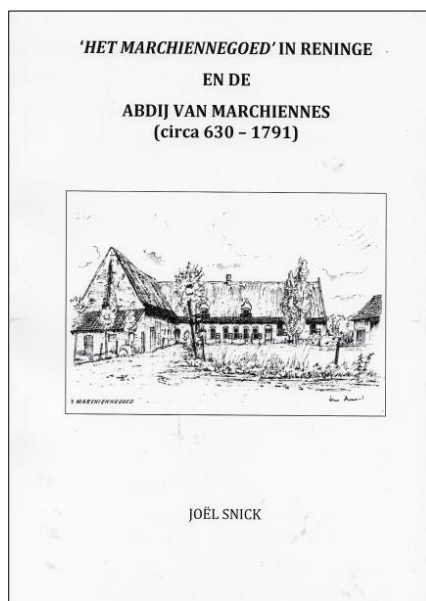
Interessante weetjes

Op volgende link <http://shcwr.net/index.php/a-telecharger> kan je een document “Mortuaires” met alle gedachtenisprentjes van de société d’histoire de Comines-Warneton downloaden en erin zoeken naar Zillebeke, Geluveld, Hollebeke, Voormezele, ... Voor een goed begrip: het gaat om de collectie van de geschiedkundige kring Komen-Waasten, kopen kan dus niet!!!

Sedert enige tijd kan men op de website van het Rijksarchief via de zoekrobot ‘archieven’ zowel de 23.423 digitale beelden van primitieve kadasterplannen raadplegen als de 61.530 digitale beelden van de eerder opgestelde ‘processen-verbaal van afpaling’ die de gemeentegrenzen vastleggen. Deze scans zijn afkomstig van de Federale Overheidsdienst Financiën
Consultatie is gratis, maar wie toegang wil krijgen tot de beelden moet wel over een login en wachtwoord beschikken, dit kan op de website aangemaakt worden.

‘HET MARCHIENNEGOED’ IN RENINGE EN DE ABDIJ VAN MARCHIENNES (circa 630 – 1791)

Het Marchiennegoed in Reninge is een eeuwenoude hofstede, die voor de Franse Revolutie toebehoorde aan de abdij van Marchiennes (Fr.).

In dit werk wordt een antwoord gezocht op een dubbele vraag: hoe is deze hoeve in handen gekomen van de abdij van Marchiennes en hoe werd Rictrudis – een Franse heilige – patrones van de kerken van Reninge en Woesten?

Om op deze vragen een antwoord te geven heeft men in het verleden vele antwoorden verzonnen maar ze gaan allen voorbij aan een essentieel gegeven, nl. de tienden, die de abdij van Marchiennes gedurende ongeveer duizend jaar in Reninge kon heffen, ook al waren er soms kapers op de kust zoals de abdij van Voormezele en de heren van Reninge. Aan de rol van de tienden wordt in dit werkje veel aandacht besteed: hoe zijn ze in handen van de abdij gekomen en welke rol speelde abdis Rictrudis hierin?

Ook de inbeslagneming en de verkoop van de abdij van Marchiennes en van het Marchiennegoed in Reninge ten gevolge van de Franse Revolutie worden besproken.

Eveneens komen de pachters en de eigenaars van het Marchiennegoed met hun gezin vanaf de tweede helft van de 17de eeuw tot heden uitvoerig ter sprake.

Het Marchiennegoed is intussen wegens de historische waarde beschermd als monument en dorpsgezicht en erkend als bouwkundig erfgoed. Ook deze aspecten worden besproken.

A4-formaat, 110 bladzijden (waarvan 7 in kleur), 19,50 euro (+ 5,50 euro verzendingskosten)

Te verkrijgen bij de auteur Joël Snick:

joel.snick@telenet.be , rekeningnummer BE57 0001 1117 5235

Word lid

Voordelen lidmaatschap:

Wanneer u lid wordt van Familiekunde Vlaanderen ontvangt u niet enkel het tijdschrift “Vlaamse Stam” bij u thuis in de bus, maar krijgt u daarenboven nog andere voordelen, zoals gratis bezoeken aan al de documentatiecentra verspreid over geheel Vlaanderen en Brussel, sterke prijsvermindering bij deelname aan cursussen of voordrachten,... U kan de vereniging financieel steunen, door gewoon lid, steunend lid of beschermend lid te worden.

Bijdrage Familiekunde Vlaanderen 2018:

Gewoon lid: 37,00 €

2de persoon in het gezin: 10€

Steunend lid: 54€

Begunstigde: Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem

Rekening: IBAN BE58 4141 1712 2179 - BIC KREDBEBB

Voor meer uitleg betreffende Familiekunde Vlaanderen: www.familiekunde-vlaanderen.be